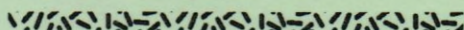


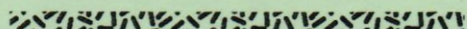
О. Г. Романовський
О. С. Пономарьов
Н. В. Підбуцька



КОНФЛІКТНЕ СПІЛКУВАННЯ В ІНЖЕНЕРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ



Навчальний посібник



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Харківський політехнічний інститут»

О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, Н. В. Підбуцька

КОНФЛІКТНЕ СПІЛКУВАННЯ В ІНЖЕНЕРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Навчальний посібник
для студентів напрямку 6.030102 «Психологія»
та усіх технічних спеціальностей

Затверджено
редакційно-видавничою
радою університету,
протокол № 2 від 06.12.2012

Х а р к і в
НТУ «ХПІ»
2014

УДК 159.9:35:101.8

ББК 88

P56

Рецензенти:

О. К. Чаплигін, д-р філос. наук, проф., Харківський національний
автомобільно-дорожній університет;

М. Д. Годлевський, д-р тех. наук, проф., Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут».

Романовський О. Г.

P56 Конфліктне спілкування в інженерній діяльності : навч. посіб. /
О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, Н. В. Підбуцька - Х.: НТУ «ХПІ»,
2014.-293 с.

ISBN 978-617-05-0091-5

Розкрито сутність і природу конфліктів у спільній діяльності та міжособистісному спілкуванні. Показано глибинне корення та особливості протікання конфліктів в процесі інженерної діяльності. Розглянуто основи психології впливу на людей, в тому числі впливу переконання, а також можливості їх використання для запобігання конфліктних ситуацій і подолання конфліктів. Проаналізовано особливості маніпулятивного впливу на людей. Розглянуто основні бар'єри спілкування і шляхи їх подолання.

Призначено для студентів технічних спеціальностей.

Іл. 43. Табл. 6. Бібліогр.: 119 назв.

УДК 159.9:35:101.8

ББК 88

ISBN 978-617-05-0091-5

© О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов,
Н. В. Підбуцька, 2014

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ФІЛОСОФІЯ КОНФЛІКТНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЛЮДЕЙ ...	11
1.1. Онтологічна сутність людської взаємодії.....	13
1.2. Спілкування як середовище конфлікту.....	18
1.3. Філософський аналіз феномену конфлікту.....	23
1.4. Гносеологічні та аксіологічні аспекти конфлікту.....	29
РОЗДІЛ 2. ІНЖЕНЕРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ПОТЕНЦІЙНЕ ДЖЕРЕ-	
ЛО КОНФЛІКТІВ.....	36
2.1. Зміст і сутність інженерної діяльності.....	38
2.2. Структура інженерної діяльності.....	43
2.3. Основні функції інженерної діяльності.....	52
2.4. Конфліктогенні чинники інженерної діяльності.....	60
РОЗДІЛ 3. ПРИРОДА І СУТНІСТЬ КОНФЛІКТУ.....	68
3.1. Сутність і структура конфліктів та їх динаміка.....	70
3.2. Причини виникнення конфліктних ситуацій і конфліктів.....	78
3.3. Класифікація конфліктів.....	83
3.4. Психологічні типи конфліктних особистостей.....	89
РОЗДІЛ 4. ПЕРЕДУМОВИ КОНФЛІКТІВ В ІНЖЕНЕРНІЙ ДІЯЛЬ-	
НОСТІ.....	94
4.1. Причини конфліктів у інженерній діяльності.....	96
4.2. Соціально-економічні передумови професійних конфліктів в	
інженерній діяльності.....	102
4.3. Психологічні передумови конфліктів в інженерній діяльності.....	107
4.4. Логіка інженерної діяльності та передумови конфліктів.....	112
4.5. Конфлікти в інженерній діяльності в умовах інноваційного типу	
світового розвитку.....	117
РОЗДІЛ 5. ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ В ІНЖЕНЕРНОМУ СЕРЕДО	
ВИЦІ ЯК ЧИННИК ЙОГО КОНФЛІКТОГЕННОСТІ.....	126
5.1. Буттєві аспекти спілкування і породження конфліктів.....	129
5.2. Професійні аспекти спілкування і породження конфліктів.....	134
5.3. Загальна структура спілкування і його конфліктна сутність... ..	139
5.4. Подолання конфліктів за допомогою спілкування.....	146
РОЗДІЛ 6. СТРАТЕГІЯ ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТУ.....	154
6.1. Структура конфлікту і способи управління ним.....	157
6.2. Поведінка керівника і стратегії подолання конфліктів.....	162

6.3. Типологія конфліктів в інженерній діяльності.....	169
6.4. Вимоги до інженера-професіонала.....	172
РОЗДІЛ 7. МАНІПУЛЯЦІЯ І КОНФЛІКТ.....	177
7.1. Поняття маніпуляції.....	178
7.2. Техніки маніпуляції і можливість конфлікту.....	184
7.3. Способи захисту від маніпуляції.....	192
РОЗДІЛ 8. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТУ ..	198
8.1. Правила раціональної поведінки в конфліктній ситуації.....	200
8.2. Технології попередження конфлікту.....	203
8.3. Способи подолання конфлікту.....	209
8.4. Стрес і конфлікт: стратегія поведінки.....	209
РОЗДІЛ 9. ЗАСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ КОНФЛІКТУ.....	215
9.1. Експертиза як засіб розв'язання конфлікту в інженерній справі.....	217
9.2. Переговори як засіб розв'язання конфлікту.....	222
9.3. Фасилітація як засіб розв'язання конфлікту.....	229
9.4. Посередництво у розв'язанні конфлікту.....	235
9.5. Арбітраж як засіб подолання конфлікту.....	243
РОЗДІЛ 10. КОНФЛІКТОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	246
10.1. Необхідність конфліктологічної готовності інженерів.....	249
10.2. Засоби формування конфліктологічної готовності студентів.....	254
10.3. Конфлікт і психологічні особливості технічного мислення.....	259
10.4. Інженерні рішення як подолання суперечностей.....	264
ПІСЛЯМОВА.....	270
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	272
ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК.....	281
ПРЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК.....	282
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК.....	285